Otto Schneid
Papers

The Green Brother
(Ah ha-yarok)

13

נפתלי שי"ף

ה א ח   ה י ר ו ק

בצאתו מן הבנין, בו היה כמעט יום יום, עמד לרגע גם הפעם בשער הגבוה ונשא עיניו אל הקמרון, שלמראשותיו השתרעו המרומים. פה העמיקה נשימתו, כי מעשה ידי אדם בגדלו התקרב לטבע ורגש-עד נגע בלב אדם. לנוכח גודל זה, שהוא משל למה שאין לו גבול ותחום, לא למעלה ולא למטה, ואין האופק גדרו, סרה מאדם יהירותו. בלי משים יורד אדם מן הכן שעליו העמיד את עצמו, ויורד גם ממדרגות הבית ונמצא בחוץ על הרחבה. אך הפעם קשה להמשיך בדרך בלי להזדעזע ממה שאינו כל כך מובן מאליו, משטח עירוני, עקר, דומם ללא רחם, מאספלט מסכן, לא צמח ולא יצמיח ולא נולד ולא יוליד. כל יצור שיפול בידו יהיה כמוהו, ומספר החיים יימחק ומצרור החיים ייעקר. רק בשולי הדומיה הערטילאית יש חיים, חיים מוריקים וחומים מלווי גונים הרבה. אילנות למיניהם שואפים שם מאדמתם אל שמיהם, החבדים הנאמנים, הנותנים פריים ואינם שואלים אם יש רוצים בו, אם יש יד אוספת ולב מודה.

כמעט שדרכה הרגל על איזה חפץ ירוק, לא, על מה שנשבר או נקטף או נפל מאחד העצים. הנה צרור פירות מפרי שאדם אינו מעריך, מפרי בר שאינו בר-אכילה. אמנם בני אדם אינם חפצים לבלוע תמיד ואינם מזלזלים בכל מה שאינו ניתן להיבלע. גם את היופי מכבדים, אם כי לא את היופי לשמו ואף לא היופי באשר הוא הוא, אלא על פי הסכמים שנמסרו להם ונשארו ונקפאו. בחנויות קונים פרחים ומביטים בהערצה אל ציורים הנקראים על שמות מהוללים או עשויים בשיטות מוסכמות. גם המחיר שהם משלמים במאמץ או בקרבן או בכסף קובע את הערכתם. לו ניתנו יהלומים חינם, היו הבריות מהר מגלות, שאין אלה יפים כלל. את הנדיר מוקירים, ואילו במצוי אין כדי למשכם. יותר נהנים מברבור מאשר מאווז, ושמחה פשוטה תיקר בעיניהם פחות מהנאות מחופשות, בלתי רגילות, מלאכותיות.

והנה יצור זה מיצורי גופו של צמח גדול   גון ירוק אחד קורן ממנו. אגבעולו ושני הצרורות, אחד בן ארבעה, אחד בן חמישה כיסים תופחים, זיו ירוק אחד לכולם, ויד נסתרת כאילו יצקה עליו שמן, ורענן, בריא, אצילי הוא. צורותיו מפתיעות, כי הן מתקבלות על הלב ללא התנגדות והסתייגות, ולו התעוררה בקורת, כי אז חזרה כלעומת שבאה, ולא היתה מוצאת במה להיאחז. ארכו ורחבו, היותו עם עצמו ושאיפתו אל רוחות העולם, הריכוז וההתפשטות, הפשטות והעושר: השלמות בכבודה עוברת על פני המראה הזה, ובלי משים משתחווה האיש להודה. מה נשקף לצאצא מסכן זה של השלמות, היבוא מטאטא ויחלל ויעיף את ההוד הזעיר אל כלי רפש, וצבע יתגוון אפצורה תאבד וטהרה תיפגע ובושם ייפגם, והווייה תיהפך לחומר וזה יעבור שרשרת ארוכה של שינויים, עד שישוב ויהיה טבע, ויוריק מחדש או יפרח או יזחל או יקפוץ או יעופף?

ברם, את המטאטא מפעילות ידים. ידים אלה היום גרמיות ומחוספסות, ושום סבון לא יסיר מהן עוד את מה שרשמה עליהן עבודה רחוקה מן הלב. אך היו ימים ואותן ליטפו ידים רכות, בשומות, עגוגות, והאצבעות הגרמיות השתלבו באצבעות חמודות ונחו בחיבוקן. הפרי שנפל

אולי יזכיר לאיש המטאטא את ימיו הטובים הרחוקים והוא יאסוף את האוצר הקטן, ויעשה זאת בסתר, לבל יצחקו לו אחרים, וימהר ויקח אותו אל המקום המשמש לו בית. אבל ספק, אם את המטאטא ידריכו ידי איש כזה. אולי יבוא במקומו אחד מאלה, שמהם נזהר האדם ההוא. לכן אין לסמוך על טוב-לבו של מקרה, והאיש הלבוש בבגדי אזרח – הלא הוא השתחווה? ועתה מתבייש הוא, שמא יראוהו, ילעגו לו, כי משונה הוא, וכך הוא מסווה את תנועתו ושולח ידו ומרים את האח הירוק מעל הכליון האפור למלטו. בוא והיה עמנו, האח מימות עולם, בוא אxx לשמח לבבות צעירים, עוד רגע קט יהיה לך היקום והכבוד, ותחייך אxxxxx לנו ואנחנו לך.

עם האח הקטן עוד ניתנה ללב תקווה גדולה. עוד יזכה לפייס מעט ולכפר קצת. לתקן רעות ואכזריות שהיו בזמן מן הזמנים ולו חלק בהם. הלא אצילות וחמדה ושי-עד היה גם הוא מטליך. בצחוק ומשחק היה משתיק חרטה ויאוש, ופיו התאמר-התפאר. לחכמה קרא, שתבוא ותסייעו, שייחלץ מיד התוכחה, שקמה נגדו בלבו השיכור. עתה על קברים יעלה להשקות עשביהם בדמע, ובאשר אין קבר, יחפשנו ואין. ועיניו יבשות, צמאות.

אשרי אבות שעל נס נעתרו וראוהו, ולאחרונים בפגישה די והותר. מי יתן ועם סימן ייפגש ויראהו חסדו, ויגיד לו, כי לא הכל אבד, שיש עוד שמץ תיקון ותוחלת ושחר לקרבן. לקראת פגישה יצעד עתה וכל אשר לו כמנחה בידיו.

חגיגי הבית היום, ועם נפשות יקרות מחכה עוד דבר, מה הוא, הבשורה, האיגרת? עמה מפתחת פירצה במעבה קיר, אור בוקע מבעדו, ימים עברו קמים לתחיה, תודה זורמת ממעמק ואינה יודעת לאן, מזמור מתעורר, אץ לקראת הקול הקורא בדממה:

"בוודאי תופתע כשתראה לפי מכתב זה ולפי כתב-ידי, שאני בחיים. אולי התאבלת עלי, ואולי קווית שעודני קיימת, ועל כל פנים אני מאמינה, שלא שכחת אותי. אני מכבר יודעת, שאתה חי. אבל רק מקרוב קראתי ידיעה עליך, ובזכותה נודעה לי כתבתך זה עתה.
בימים ההם הצלחתי רק כחדשייםלאחרx פרידתנו לעקוב אחריך. שמעתי על סבלך ולא פיללתי מה מתקרב אל כולנו. אז יצאתי והזדיינתי בכל מה שנראה לי יעיל, כדי שאוכל לחלץ את האדם שנטשני ואני לא נטשתיהו. הזמן הקצר, שעבר מימי אשרנו החטופים, הספיק לעקור מלבי כל האשמה וכל טענה. ההבנה הטבעית, שממנה נתן הטבע מנה יותר גדולה לאשה, נתחדשה כקדם. אלא שבנסיבות חזקו ממני, וממסעי חזרתי ריקם. בשנות האיד עפו הרהורי שמה, ואותך xxxx סובבו. על יחידים היה אפשר לחשוב אז x רק כשהם יקרים עד מאד, ומחשבתי העקשנית xxx הראתה לי מחדש, מה לי ולך.

לחג גדול מכל היה לי היום שהביא לי את הבשורה, שניצלת ועודך בעולם הזה, ולחג נעשה היום ההוא גם לבעלי ולשלושת ילדי, כי במידה שיכולתי סיפרתי להם עליך. לתומי סיפרתי עליך xxxx לבני השני ולבתי, ואילו ברטט תיארתי אותך לבני הבכור. הוא כיום בן עשרים, ואולי לא יקשה עליך לחשב את יום הולדתו. מפני שאינו עוד כל כך רחוק מגילך בימים ההם, הולכת וגוברת הדמיה מדי יום ביומו. גם בתנועותיו, בקולו, בטעם דיבורו כולו אתה, ואפילו כשרונותיו xx מזכירים את כשרונותיך. הצדדים השווים

נפתלי שי"ף

ה א ח   ה י ר ו ק

בצאתו מן הבנין, בו היה כמעט יום יום, עמד לרגע גם הפעם בשער הגבוה ונשא עיניו אל הקמרון, שלמראשותיו השתרעו המרומים. פה העמיקה נשימתו, כי מעשה ידי אדם בגדלו התקרב לטבע ורגש-עד נגע בלב אדם. לנוכח גודל זה, שהוא משל למה שאין לו גבול ותחום, לא למעלה ולא למטה, ואין האופק גדרו, סרה מאדם יהירותו. בלי משים יורד אדם מן הכן שעליו העמיד את עצמו, ויורד גם ממדרגות הבית ונמצא בחוץ על הרחבה. אך הפעם קשה להמשיך בדרך בלי להזדעזע ממה שאינו כל כך מובן מאליו, משטח עירוני, עקר, דומם ללא רחם, מאספלט מסכן, לא צמח ולא יצמיח ולא נולד ולא יוליד. כל יצור שיפול בידו יהיה כמוהו, ומספר החיים יימחק ומצרור החיים ייעקר. רק בשולי הדומיה הערטילאית יש חיים, חיים מוריקים וחומים מלווי גונים הרבה. אילנות למיניהם שואפים שם מאדמתם אל שמיהם, החברים הנאמנים, הנותנים פריים ואינם שואלים אם יש רוצים בו, אם יש יד אוספת ולב מודה.

כמעט שדרכה הרגל על איזה חפץ ירוק, לא, על מה שנשבר או נקטף או נפל מאחד העצים. הנה צרור פירות מפרי שאדם אינו מעריך, מפרי בר שאינו בר-אכילה. אמנם בני אדם אינם חפצים לבלוע תמיד ואינם מזלזלים בכל מה שאינו ניתן להיבלע. גם את היופי מכבדים, אם כי לא את היופי לשמו ואף לא היופי באשר הוא הוא, אלא על פי הסכמים שנמסרו להם ונשארו ונקפאו. בחנויות קונים פרחים ומביטים בהערצה אל ציורים הנקראים על שמות מהוללים או עשויים בשיטות מוסכמות. גם המחיר שהם משלמים במאמץ או בקרבן או בכסף קובע את הערכתם. לו ניתנו יהלומים חינם, היו הבריות מהר מגלות, שאין אלה יפים כלל. את הנדיר מוקירים, ואילו במצוי אין כדי למשכם. יותר נהנים מברבור מאשר מאווז, ושמחה פשוטה תיקר בעיניהם פחות מהנאות מחופשות, בלתי רגילות, מלאכותיות.

והנה יצור זה מיצורי גופו של צמח גדול   גון ירוק אחד קורן ממנו. אגבעולו ושני הצדודות, אחד בן ארבעה, אחד בן חמישה כיסים תופחים, זיו ירוק אחד לכולם, ויד נסתרת כאילו יצקה עליו שמן, ורענן, בריא, אצילי הוא. צורותיו מפתיעות, כי הן מתקבלות על הלב ללא התנגדות והסתייגות, ולו התעוררה בקורת, כי אז חזרה כלעומת שבאה, ולא היתה מוצאת במה להיאחז. ארכו ורחבו, היותו עם עצמו ושאיפתו אל רוחות העולם, הריכוז וההתפשטות, הפשטות והעושר: השלמות בכבודה עוברת על פני המראה הזה, ובלי משים משתחווה האיש להודה. מה נשקף לצאצא מסכן זה של השלמות, היבוא מטאטא ויחלל ויעיף את ההוד הזעיר אל כלי רפש, וצבע יתנוון וצורה תאבד וטהרה תיפגע ובושם ייפגם, והווייה תיהפך לחומר וזה יעבור שרשרת ארוכה של שינויים, עד שישוב ויהיה טבע, ויוריק מחדש או יפרח או יזחל או יקפוץ או יעופף?

ברם, את המטאטא מפעילות ידים. ידים אלה היום גרמיות ומחוספסות, ושום סבון לא יסיר מהן עוד את מה שרשמה עליהן עבודה רחוקה מן הלב. אך היו ימים ואותן ליטפו ידים רכות, בשומות, ענוגות, והאצבעות הגרמיות השתלבו באצבעות חמודות ונחו בחיבוקן. הפרי שנפל

אולי יזכיר לאיש המטאטא את ימיו הטובים הרחוקים והוא יאסוף את האוצר הקטן, ויעשה זאת בסתר, לבל יצחקו לו אחרים, וימהר ויקח אותו אל המקום המשמש לו בית. אבל ספק, אם את המטאטא ידריכו ידי איש כזה. אולי יבוא במקומו אחד מאלה, שמהם נזהר האדם ההוא. לכן אין לסמוך על טוב-לבו של מקרה, והאיש הלבוש בבגדי אזרח - הלא הוא השתחווה? ועתה מתבייש הוא, שמא יראוהו, ילעגו לו, כי משונה הוא, וכך הוא מסווה את תנועתו ושולח ידו ומרים את האח הירוק מעל הכליון האפור למלטו. בוא והיה עמנו, האח מימות עולם, בוא לשמח לבבות צעירים, עוד רגע קט יהיה לך היקום והכבוד, ותחייך לנו ואנחנו לך.

עם האח הקטן עוד ניתנה ללב תקווה גדולה. עוד יזכה לפייס מעט ולכפר קצת. לתקן רעות ואכזריות שהיו בזמן מן הזמנים ולו חלק בהם. הלא אצילות וחמדה ושי-עד היה גם הוא מטליך. בצחוק ומשחק היה משתיק חרטה ויאוש, ופיו התאמר-התפאר. לחכמה קרא, שתבוא ותסייע, שיחלץ מיד התוכחה, שקמה נגדו בלבו השיכור. עתה על קברים יעלה להשקות עשביהם בדמע, ובאשר אין קבר, יחפשנו ואין. ועיניו יבשות, צמאות.

אשרי אבות שעל נס געתרו וראוהו, ולאחרונים בפגישה די והותר. מי יתן ועם סימן ייפגש ויראהו חסדו, ויגיד לו, כי לא הכל אבד, שיש עוד שמץ תיקון ותוחלת ושחר לקרבן. לקראת פגישה יצעד עתה וכל אשר לו כמנחה בידיו.

חגיגי הבית היום, ועם נפשות יקרות מחכה עוד דבר, מה הוא, הבשורה, האיגרת? עמה מפתחת פירצה במעבה קיר, אור בוקע מבעדו, ימים עברו קמים לתחיה, תודה זורמת ממעמק ואינה יודעת לאן, מזמור מתעורר, אץ לקראת הקול הקורא בדממה:

"בוודאי תופתע כשתראה לפי מכתב זה ולפי כתב-ידי, שאני בחיים. אולי התאבלת עלי, ואולי קווית שעודני קיימת, ועל כל פנים אני מאמינה, שלא שכחת אותי. אני מכבר יודעת, שאתה חי. אבל רק מקרוב קראתי ידיעה עליך, ובזכותה נודעה לי כתבתך זה עתה.
בימים ההם הצלחתי רק כחדשיים לאחר פרידתנו לעקוב אחריך. שמעתי על סבלך ולא פיללתי מה מתקרב אל כולנו. אז יצאתי והזדיינתי בכל מה שנראה לי יעיל, כדי שאוכל לחלץ את האדם שנטשני ואני לא נטשתיהו. הזמן הקצר, שעבר מימי אשרנו החטופים, הספיק לעקור מלבי כל האשמה וכל טענה. ההבנה הטבעית, שממנה נתן הטבע מנה יותר גדולה לאשה, נתחדשה כקדם. אלא שבנסיבות חזקו ממני, וממסעי חזרתי ריקם. בשנות האיד עפו הרהורי שמה, ואותך סובבו. על יחידים היה אפשר לחשוב אז רק כשהם יקרים עד מאד, ומחשבתי העקשנית הראתה לי מחדש, מה לי ולך.

לחג גדול מכל היה לי היום שהביא לי את הבשורה, שניצלת ועודך בעולם הזה, ולחג נעשה היום ההוא גם לבעלי ולשלושת ילדי, כי במידה שיכולתי סיפרתי להם עליך. לתומי סיפרתי עליך לבני השני ולבתי, ואילו ברטט תיארתי אותך לבני הבכור. הוא כיום בן עשרים, ואולי לא יקשה עליך לחשב את יום הולדתו. מפני שאינו עוד כל כך רחוק מגילך בימים ההם, הולכת וגוברת הדמיה מדי יום ביומו. גם בתנועותיו, בקולו, בטעם דיבורו כולו אתה, ואפילו כשרונותיו מזכירים את כשרונותיך. הצדדים השווים